

Aristolochia clematitis L.

Vlkovec obyčajný

Ic.: Tab. 2, fig. 2, p. 22

Aristolochia clematitis L. Sp. pl. ed. 1, p. 962, 1753.

Trvác 25–50 (–100) cm vysoká bylina nepríjemného zápachu. Podzemok článkovaný, krátko plazivý, valcovitý, rozkonárený. Stonka jednoduchá, vzpriamená, v hornej časti mierne sprehýbaná, žltozelená, na báze s hnedastými šupinami. Listy striedavé, dlho stopkaté, na báze hlboko tupo vykrojené, okrúhle až vajcovité, až 10 cm dlhé, tupé, na okraji drobnozúbkaté, na spodnej strane svetlejšie zelené. Kvety oveľa kratšie ako listy, v dvojkvetých až osemkvetých okolíkom podobných závinkoch, na báze stopky s 1 veľmi malým listencom. Okvetie sivožlté, na báze krčiazkovité, prechádza do priamej rúrky, hore rozšírenej do vajcovitého jazyka. Rúrka vnútri porastená dozadu zahnutými chlpkami (dôležité pri opeľovaní). Plod zelená, hruškovitá až guľatá previsnutá tobolka veľkosti orecha, pukajúca 6 chlôňami. Semeno ploché, trojrohé, s hubovitým prívěskom.

Chromozómy: $2n = 14$, okr. 10, Bratislava-Krasňany, kopec Chlmeč (Murín in: Májovský et al. Acta Fac. Rer. natur. Univ. Comen., ser. bot. 25: 3, 1976).

Biológia, ekológia, fytoecenológia. Hemikryptofyt. Kvitnutie máj–jún. Druh so širokou ekologickou amplitúdou. Rastie v teplejších oblastiach na rôznych geologických substrátoch, na živiny bohatých íloovitých a sprašových pôdach, na stanovištiach vyslovene mokrých, ale aj na suchých. Pôvodný je v lužných lesoch, napr. v spoločenstvách zväzov *Salicion albae*, *Salicion triandrae*, *Alno-Padion* a radu *Prunetalia*; ako burina vo viniciach a niektorých okopaninách, napr. v spoločenstvách zväzu *Panico-Setarion* a pri cestách, pri plotoch v spoločenstvách zväzu *Onopordion acanthii*. Druhotne sa vyskytuje na brehoch vodných tokov, na násypoch, hrádzach, v priekopách, na okrajoch krovísk, pri plotoch.

Rozšírenie na Slovensku. Mapa 1. Veľmi častý v okresoch panónskej flóry, kde ho možno považovať za pôvodný. Odtiaľ sa druhotne šíri pozdĺž vodných tokov do oblasti západokarpatskej kveteny. Tu sa zriedka až vzácné vyskytuje v niektorých okresoch obvodu predkarpatskej flóry (Južné Biele Karpaty, Strážovské vrchy, Slovenské stredohorie, Stredné pohornádie, Vihorlat), v obvode vnútrokarpatských kotlín (Turčianska kotlina) a v obvode západobeskydskej kveteny (Severné Biele Karpaty).

Pannonicum. Veľmi častý.

Carpaticum. **9.** Bošáca (Holuby 1875 BRA). **10.** Bratislava, Biely kríž (Schidlaj 1963 SAV). – Jur pri Bratislave (Kláštorský 1922 PR; Ptačovský 1936 SAV). – Pezinok (Maloch 1920 BRNU). – Višňové, Valkova hora (Hejný 1926 PRC). **11.** Modrová. – Lúka (E. Keller 1866b: 198). **12.** Zobor, úpätie (Vlach 1929: 276). **13.** Zemianske Kostolany, pod Vrchy (Domin 1949). – Skupina